

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.
„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 17340 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: «Mange takk». — Redslene i Spania. — Misforstått religiøs nidkjærighet — det endes oppgave. — Korset og de fem olympiske ringer. — Pauluskredsen jubilerer. — St. Eysteins Forbund. — † Kristine Heggen. — Spørsmål og svar. — Herhjemme.

„Mange takk“.

«Hvor er de nu?» spør Frelseren da den ene av de ti spedalske — samaritaneren — kommer tilbake og takker ham. Kanhende tenker vi med en selvtilfreds følelse: «Nei, så utakknemmelig som de ni er da aldri jeg!» Og erfaringen fra det daglige liv gir oss tilsynelatende rett.

«Takk! — Mange takk! — Tusen takk!» lyder det om oss fra morgen til kveld. «Takk!» til høire — «takk!» til venstre — overalt slår det lille ord oss imøte.

«Takk!» sier trikkekonduktøren når han tar imot din 15-øre — «takk!» sier du når du får billetten. Med et vennlig «takk!» tar ekspeditrisen bak disken mot din ordre — og hvor mange ganger flyr ikke ordet «takk!» frem og tilbake mellom dere inntil du med et siste «takk!» til kasserersken forlater butikken.

«Takk for maten!» — «Takk for lånet!» — «Takk for idag!» — «Takk for igår!» — «Takk for sist!» — «Takk for iår!» og mange mange andre takk. Tilbyr noen dig noe du gjerne vil ha svarer du smilende «ja takk!» — i motsatt fall et forbindtlig «nei takk!»

Skulde vi dømme etter vårt daglige samvær, er vi en såre takknemmelig slekt — vi sier i allfall en masse takk og lærer barna å gjøre det samme. Og takknemlighet er en herlig ting som stifter glede og tilfredshet og opmuntrer mennesker til fortsatt godhet og vennlighet innbyrdes.

Men der er også en fare ved de mange takksigelser: de kan bli en vane, så man sier et helt tanke- og verdiløst takk. De gamle latinere gjorde skarp forskjell på å si, ha og vite takk. Og når St. Ignatius i sine eksercitier skriver at den sanne kjærlighet til Gud skal vise sig i handlinger og ofre langt mer enn følelser og ord, så gjelder det samme om den sanne takknemlighet. Ikke enhver som sier: «Takk, takk!» er takknemlig i sitt hjerte.

Vi kan møte mennesker som har vanskeligheter med bare å si det lille ord «takk!» og som må over-

vinne sig selv til det — men for det meste er et takkens ord et meget lett og billig betalingsmiddel for mottatte goder. Takknemlighetsplikt bør vi betrakte som et slags gjeldsforhold — og like så lite som vi kan avvikle en gjeld ved å anerkjenne dets eksistens i ord alene, er et takkeord en fullgyldig erstatning for det gode man gjør imot oss. Nei, er takknemlighet ikke bare en tillært frase og en formalitet, men er den en egenskap, en dyd hos oss i ren kristelig forstand, da søker vi virkelig etter å finne midler og veier til å gjengjelde godt med godt og lar ikke noen anledning gå forbi til å vise vårt takknemlige sinnelag i gjerning.

Er denne takknemlighet nu også vår — eller greier vi oss etter egen mening fint med det lille lettvinde ord «Takk!»? Og hvorledes — i tilfelle av at vi ærlig bestreber oss for å være aktiv takknemlig overfor våre medmennesker — står det til med vår takknemlighet overfor Gud?

Evangeliet fremhever dette: «Der kom ingen tilbake og gav Gud æren uten denne fremmede». Hvor mange av oss regner det ikke som en stor feil å glemme en skyldig takksigelse overfor mennesker — mens vi ikke gjør oss det klart hvem vi i virkeligheten skylder takk: Gud, alt det godes giver, alt så også den som står bak hver liten tjeneste et medmenneske viser oss. Tenker vi på hvor store gaver han daglig overøser oss med, og takker vi ham for det med klar bevissthet? Eller tar vi alt som en selvfølge?

La det stå klart for oss at vi intet eier, som Gud ikke har skjenket oss og at vi mottar alt fra ham: våre ideelle og materielle gleder, vår fysiske og psykiske sundhet. Fra den minste lille glade begivenhet her på jorden til den store evige glede hisset og dens forsmak her på jorden, vår tro, er alt hans verk.

La oss da besinne oss og ialfall av og til med samaritaneren stanse op, vende oss til Kristus og falle ned for ham med pris og takk.

Redslene i Spania.

Over Spania — «Europas have» — går i øieblikket et uvær som truer med å legge hele dette skjøne land øde. Borgerkrigen raser, bror kjemper mot bror under redsler som alle heretninger kun gir et ufullkomment inntrykk av, fordi virkeligheten simpelthen ikke kan beskrives. Uhyggelige krefter i dypet av folkesjelen er satt i bevegelse og har skyllet alle hemninger bort for å gi den bestialske grusomhet fritt spill. Hos hegge de kjempende partier — «regjeringstroppene» og «oprørerne» — er blodet kommet i kok og de synes å være like hensynsløse i sin ferd fordi det ene er seieren, de tenker på og ikke alt som nedtrampes på veien til denne seier. Om det er et privathus, en offentlig bygning eller en kirke som må tjene til basis for de morderiske militære bevegelser, spiller ingen rolle for noen av partene — men dette blekner dog i forhold til de bestialske handlinger som nu hver dag foretas av kommunistene og som kun kan utpønskes i hjerner hvis yndlingsforfølelse har vært de blodige tyrefektinger.

Det er næsten umulig å gå i detaljer, særlig er de lidelser og forhånelser som ordenssøstrer har måttet gjennomgå utholdelige bare å lese om. De ulykkelige kvinner, hvis liv har vært viet pleie av syke og omsorgen for barn, er før sin død blitt utsatt for så vanærende behandling at man næsten ikke kan tro på muligheten av det.

Det franske blad «Aux Ecoutes» som ikke kan betegnes som særlig kirkevennlig og hvis ord derfor er helt objektive, bringer noen enkeltheter fra kampene som gir et klart bilde av de virkelige forhold. Så kort som mulig skal vi nevne noen av disse beretninger. I Tarrasa utenfor Barcelona foranstaltet der husundersøkelser hos en kjøpmann. Man finner intet mistenkelig — ikke destomindre skytes hans kone og deres seks små barn. Hans nabo, en advokat, blir likeledes skutt sammen med sine ni barn. I Garriga fører man den gamle senor Luiz Samanilla ut av huset, skjønt han i lange tider har ligget syk, og myrder ham sammen med hans barnebarn. I Barcelonas største hospital stilles 16 sykepleiersker mot en vegg og skytes — av et kloster rives 40 medlemmer ut og myrdes. I omegnen av samme by finner man liket av 6 ordenssøstre mens to søstre ligger i dødsdøds kamp, mishandlet på det forferdeligste — og 30 dominikanerinner i et nærliggende kloster alle er henrettet. Selv gravfreden respekteres ikke — likene av ordensfolk graves opp og profaneres på det skjendigste.

Og dette er kun en brøkdel av hvad som er foregått og daglig foregår. Men også store og uerstattelige kunstverdier er gått tapt — i Barcelona finnes således ikke mer et eneste monument eller byggverk av alle de herlige perler som denne by

omfattet. Av kirken San Pedra de las Puellas står kun de forkullede murrester — av det praktfulle høialter i Santa Maria del Mar står nu kun et røksvertet skjelett igjen. Det erkebiskopelige pale er plyndret. Barokk-kirken El Belem er nedskutt og El Pino er styrtet sammen. Også flere andre herlige kirker er ødelagte. Mange store privatpaleer er plyndret og man frykter for at noen av Spanias herligste malerier er ødelagte.

Regjeringen er helt i hendene på de kommunistiske og anarkistiske elementer og penger kommer strømmende i store mengder fra Sovjet, idet det jo er Moskva som har organisert, finansiert og nu leder den revolusjonære bevegelse. Kreml har noen av sine beste folk stasjonert på den pyreneiske halvø og man møter dem overalt. I alle bokhandlervinduer i Madrid utstilles kun revolusjonære propagandaskrifter av bolsjevistisk opprinnelse. Ingen annen nasjon er blitt så oversvømmet med røde bøker som bærer Lenin og Stalins bilder på omslaget, som den spanske.

«Aux Ecoutes» meddeler til sist at omegnen av Largo Caballeros praktisk talt kun bebos av russiske emisærer eller spaniere som nettop er kommet hjem fra Russland og som nu utdannes videre i spesialseksjoner. De tilhører alle den mest yderliggende, d. v. s. Trozskis parti, hvilket vil si det samme som det parti som krever de sterkeste voldsomheter. Det anarkistisk-syndikalistiske blad «Solidaridad Obrera» skriver med kynisk åpenhjertighet at ikke en eneste motstander av folkefronten må forbli i live. Og alle tegn tyder på at bevegelsen nu holder på å forplante sig utover pyreneerne.

Kamillianernes generalsuperior pater Rubini er nettop kommet tilbake fra Barcelona, idet han blev reddet fra kommunistene ved hjelp av det derværende italienske generalkonsulats mellemkomst. Kirker og klostre og kjente katolske privatfolks boliger er nedbrent etter å være blitt plyndret og de råeste massakrer av geistlige og ordensfolk har funnet sted. Alene under stormen på karmelittklostret blev 11 prester drept. Gjennem radioen utsendte den revolusjonære komite følgende ordre: «Besett alle kirker og klostre, ødelegg alt i dem, fengsle og skyt alle som mistenkes for å stå i ledetok med prester og fascister».

Den Hl. Stol har nedlagt den skarpeste protest overfor den spanske regjering angående de grufulle foreteelser i landet. Den forventer at regjeringen i Madrid vil beklage og fralegge sig enhver andel i bevisenheter som må antas å være begått av personer som har bevebnet sig selv og hvis utskeielser regjeringen ikke kan ta ansvar for, men tvertimot vil straffe strengt.

Misforstått religiøs nidkjær- lighet - det ondes oppgave.

Vi vet at jødene fullstendig misforstod Messias-ideén, idet de trodde at med hans komme vilde alt ondt bli utryddet og alle synder tilintetgjort. For å imøtegå denne opfatning forkynte Kristus at der så lenge denne jord bestod vilde finnes synd og ufullkommenhet, selv innenfor Kirkens område, og han lærte oss tillike at vi må beherske vår vrede over dette hver gang vi møter det, idet vi setter vår lid til det himmelske forsyns vise styrelse.

Vi husker jo hans ord om såmannen som sådde den gode sæd. Men mens han sov kom fienden og sådde ukruttet iblandt den, så da hveten vokste op, kom også ukruttet tilsyne. Da gikk tjenerne til husbonden og spurte: «Herre, har Du ikke sådd god sæd og hvor kommer nu ukruttet fra?» Da han svarer at fienden har sådd det, spør de ham ivrig om de ikke skal gå og få utryddet det med engang — men han formaner dem til å la det stå, forat de ikke skal rykke hveten op samtidig. Men når høsten kommer, skal de først samle ukruttet sammen, binde det og kaste det i ilden — og etterpå samle den gode sæd i laden. Og denne lignelse kan også vi ta oss til inntekt den dag idag — ti fienden er fremdeles parat med den onde sæd og han har mange hjelpere: ansvarsløs presse, slette bøker, uanstendige skuespill og films. Sæden strøes også den dag idag over hele verden og det er ikke den minste del som faller på Kirkens aker. Intet under om vi blir utålmodige og vil forsøke å utrydde den med makt, ut fra en misforstått nidkjærhet for det godes sak. Slik var det jo også på Kristi tid — ikke alene lignelsen går inn på dette, men vi husker også evangeliets beretning om Jakob og Johannes, som utålmodig krever at Kristus skal la ild fra himlen regne ned på de samaritanere som har nektet å motta ham og hans følge, hvortil han svarer at de vet ikke av hva ånd de taler i — vet ikke at de synder mot ånden i det glade budskap som ikke har den gamle lovs, ikke har Elias's ubønnhørlig hårde strenghet i sig, men innebærer tålmodighet og kjærlighet.

*

Denne apostlenes nidkjærhet kan også gripe oss når vi ser den skade og de ulykker som påføres Kirken av dens motstandere. Vi kjenner den så godt at det ikke er vanskelig for oss å utmale hvorledes det vilde gå om vi kom i besiddelse av Guds allmakt. Antagelig vilde vi knuse alle Kirkens fiender — uten i vår innskrenkede viden å kunne se den store sammenheng mellom ondt og godt — rettere er det vel å si: uten å kjenne det ondes plass og oppgave i Guds verdensplan. Men i sin uendelige visdom vet Gud alt, også alt om det ondes problem. Og mens våre hjerter er preget av den verden vi lever i og derfor er et lett bytte for ubehersket vrede og utålmodighet, så vi hefter

oss hissig og uten overlegg til øieblikkets reaksjoner, idet vi kun kan se enkelte detaljer og derfor lett blir smålige og småskårne i våre bedømmelser, så har Gud i sin uendelige visdom det hele store overblikk, og tar det onde i sin tjeneste, så der flyter godt selv av det. Han er tålmodig ti i hans evige tilværelse er der intet som haster — og i kraft av sin allmakt har han jo, som vi vet, den rettfærdige løsning av alle problemer i sin hånd og kan sette den i verk i den stund som hans vilje avgjør som den rette.

Men å erkjenne denne sannhet vil jo ikke si det samme som å legge henderne i fanget og ikke foreta sig noe overfor det onde i verden. Hvis det ikke medfører fare for hveten å utrydde ukruttet eller hvis den gode sæd likefrem tar skade om ukruttet ikke lukes op — da må vi selvfølgelig ta kampen op mot det, men det er da måten vi kjemper på som blir det avgjørende. Og den har St. Augustin anvist: «Interfice peccatum et dilige hominem», sier han, — krever altså hurtig og streng inn gripen overfor villfarelsene, men den største kjærlighet til de villfarne. Heri er han i full overenstemmelse med sin Herre og Mester som lærte: «Gud vil ingen synders død, men at han skal omvende sig og leve» — og som sa at han ikke var kommen for de rettfærdiges skyld, men for syndernes: «de sunde trenger ikke læge — men de som lider».

*

La oss altså være klar over at om vi lar oss henvise til utålmodighet og vrede overfor det onde, så er det langt oftere fordi vi gir etter for en indre trang til tilfredsstillelse av våre lavere instinkter enn det er av hellig nidkjærhet og apostolisk iver, som vi selv tror. Vi kan ialfall være sikker på at det ikke er sann evangelisk ånd som inspirerer oss til en slik optreden og at den ikke er diktert av den sanne omsorg for sjelenes vel. Ti den er alltid båret av den samme medlidenhet som Kristus viste mot syndere, og har aldri noe av den vrede og forakt i sig som var så utpreget i fariseernes innstilling.

Se på Kristus — se på hans fond av kjærlighet, medlidenhet og tilgivelse: da Judas gav ham forræderkysset, da han blev møtt av falske beskyldninger og urettferdige anklager, da folket spottet ham og da han hang blodig på korset! Han vil at vi skal følge hans eksempel — men det er ikke fordi han anerkjenner det onde eller gir det sitt samtykke at han er så uendelig langmodig og kjærlig. Det er fordi han i det lengste håper, at ingen av hans dyrekjøpte barn skal gå fortapt. Og handler ikke vi i hans ånd, men ut fra våre egne naturlige reaksjoner, viser det kun at vi ikke har lært å skatte en udødelig sjels verdifullhet.

La oss tenke over hvad der vilde ha skjedd om ikke Kristus var denne fullkomne tålmodighet og kjærlighet. Den bodferdige røver var ikke gått inn i Paradiset, men blitt slått ned midt i sine misgjerninger — den rasende kristenforfølger Saulus var ikke blitt den store hedningepostel Pau-

lus om han var blitt oprykket fra verdens aker mens han ennå var det skadelige ukrutt for Kirkens sæd. Og Augustin som var helt nedsunket i utsvevelser og last, var ikke blitt den hellige biskop og kirkelærer hvis han var rykket bort fra jorden før sin omvendelse.

Den Herre Kristus vet at det som er ukrutt idag, ikke behøver å være det imorgen, og han vil at vi skal være tålmodige, men allikevel aktpågivende. Og han vil at vi skal evne å forvandle det onde og skadelige til noe godt og brukbart for oss selv og andre. Villfarelser og vranglære er uundgåelige — men «utamur isto divinae Providentiae beneficio»: la oss gjøre god bruk av denne velgjerning fra det guddommelige forsyn, sier Augustin, hvor utrolig det enn høres ut at han betegner villfarelser og vranglære på denne måte. Men han forklarer det slik at møtet med villfarende vranglærere vekker lunkne katolikker til ettertanke og tvinger dem til å søke etter sannheten, mens de varme og overbeviste troende blir enn mer befestet i sin tro.

*

Dette er kan hende en av grunnene til at Gud tillater ukruttet å gro på sin aker — tillater vantro og selv forfølgelser å opstå og utbre sig. Ti forfølgel-

ser kan kalle skjulte krefter frem og få alle kristne til å forene sig for i tale og skrift, i foredrag og studiekretser, i skoler og universiteter, i blad, tidskrifter og bøker å utbre kjennskapet til verdens samme lys på en langt mer inntrengende og overbevisende måte enn før.

Tro ikke at det onde i verden er uten mål og mening og at det ikke kan brukes i Guds store verdenshusholdning. «Det slette menneske skal leve enten for å forbedre sig eller for at det gode kan bestyrkes ved det», sier Augustin.

Men la oss til sist se hvad en moderne spanier sier om dette, ti hans ord har erfaringens vekt for vår egen tid — om noen skulde mene at vår tid er ikke Augustins og moderne mennesker er langt mer kompliserte enn forløpne tiders. Det er pater José de Laburu, en av det katolske Spanias berømteste predikanter som sier: «Gud tillater endog at staten selv utstyres forfølgerne med våpen for at der atter kan opstå mennesker som vidner for Kristus og med sitt liv som innsats seirer for ham. Ta forfølgelserne bort og der er heller ingen martyrer, ingen blodvidner for kristendommens kraft og styrke i en svak menneskeskjel — dens evne til å bære gjennom smerte og lidelser, motgang og forhånelser».

Korset og de fem olympiske ringer.

II.

Den olympiske fane er senket, den olympiske ild er slukket. «Det kirkelige etterretningsbyrå for den XI Olympiade i Berlin», er lukket og plakaten, som på fem sprog henviste til hvor der lestes messer og hvor prekenes holdtes og skriftemål hørtes på de samme sprog, er tatt ned. Også i den olympiske by klang «Ite, messa est» — etter at erkebiskop Rodic fra Belgrad på den tredje søndag i Olympiaden hadde lest den siste messe, hvorunder han preket på tysk og minnet om den stund da den olympiske ild passerte hans bispedømme, samt uttalte at lys og ild er symbolet på Kristi forløsningsverk — og flammen fra denne ild skulde alle de kjempende ta med hjem til sine land, hvor den vilde beskytte kjærligheten, freden og rettferdigheten. Olympia-presten Musial oversatte prekenen på engelsk.

Pastor Musial har hatt den daglige sjelesorg i Olympiabyn og sier selv at det har vært en opplevelse å se den kristne broderskapsånd som bandt de unge katolske idrettsmenn sammen. De enkelte grupper gikk i sluttet tropp til messe foran hver kamp. Østerrikerne hadde vært særlig takknemlige for de stille messer med kommunion hver dag — og interessant var det å høre den fillippinske tropp fortelle om den gode utdannelse og oppdragelse de har fått i St. Thomas-kollegiet, jesuittenes institutt i Manila. Det seirende indiske hockeylag talte blandt sine 11

mann fem katolikker som har lært sporten i jesuitterkollegiet i Goa. De brasilianske fektere, italienerne, meksikanerne, de katolske kinesere, det egyptisk-tyrkiske holds leder kom sammen med de to tvillingbrødre i det franske hockeylag, hvorav den ene straks etter olympiaden trer inn i et benediktinerkloster. Alle disse og mange, mange fler sa takk for den ypperlige og opløftende måte den katolske Kirke hadde løst sin andel i Olympiaden på ved å bistå de unge med sine nådemidler og derved styrke deres åndelige kraft.

Der har hevet sig røster som har ment at Kirken intet skulde ha hatt å gjøre med en så «moderne» foreteelse som Olympiaden — en blanding som den efter disse røsters utsagn var av «gammelhedensk» og «ny-hedensk» liturgi. Berlins biskop som dog må antas å ha et førstehåndskjennskap til forholdene, samt den pavelige nuntius, er ikke av denne mening. Et særlig gripende øieblikk var det da biskopen ankom til pontifikalmessen i den olympiske by og så de mengder av unge menn som ventet på sin tur til å skrifte. Hans høierverdighet tok da plass nederst i rummet hvor messen skulde leses og stillet sig personlig til disposisjon for dem som vilde skrifte. Skulde overhyrden ha forlatt disse får og alle de mange andre og overlatt dem til de krefter som i særlig høi grad ønsket å så ukrutt i unge sjeler?

Hvis man nu oppstiller spørsmålet:

hvad er sannheten om Olympiaden?

var den kristen eller hedensk? — av hvad ånd var den? så vil det falle naturlig å følge Skriftens anvisning: «Prøv åndene om de er av Gud». Og som prøvesten vil vi først hitsette et stykke av et olympiabrev fra Jørgen Juve i «Tidens Tegn»:

«Lekene har også vært en like levende demonstrasjon av at idretten, den naturlige, den som har oppstått som et organisk behov hos hvert enkelt menneske, den som hører klubblivet til, på ingen måte lar sig innordne i et diktatur.

Den blir under tvang slett ikke så vakker, en gledes mer over nyseelenderen Lovelock eller engelskmannen Roberts (400 m. løperen) som etter endt konkurranse, leende, ledig og glad søker innover gresset til vennene for å diskutere løpsdetaljene, enn tyskeren eller italieneren som har fått sig innbildt at en høiere makt har gitt dem kraft til en idrettslig «Grossleistung» og derfor rakrygget av stolthet vender sig mot sin fører som en araber mot Mekka».

Han skriver her om to forskjellige måter å oppfatte kampens realitet på — la oss tenke oss den tredje: at en katolsk seierherre etter kampen søker inn i kapellet og foran Tabernaklet takker alle gode tings Giver for sin lykke.

Alle disse tre utslag av seiersglede er Olympiadens frukter — men hvilken inneholder sannheten? Hvilken kommer den objektive sannhet nærmest? Hvor finner vi sannhetens ånd?

Svaret er vel ikke tvilsomt for oss: i det katolske innslag ligger Olympiadens dypeste grunnlag — hvor meget så enn de ledende eller noen av deltagerne holder sig til overflatefenomener og kaller dem Olympiadens virkelighet. Vi må bare ikke gjøre oss skyldig i den samme feil og bedømme Olympiadens verdi etter disse overflatefenomener. Berlins biskop hadde den dype forståelse av sin stillings forpliktelser overfor denne oppgave — og han og de andre sjelesørgere gikk inn for den i sann prestelig ånd. Derfor kan man tale om en kristen olympiade til tross for hele den ytre «moderne» fernis.

Så sant Kristi Kirke fortsetter hans virke på jorden, må den finnes overalt hvor sannheten skal holdes op for menneskene — hver tings objektive sannhet påvises. Kan hende at den olympiske ild var tendt ut av menneskelig ufullkommenhet og kortsynthet, i en annen mening — det er Kirkens sak å påpeke at ilden er symbolet for Kristus. Det er Kirkens sak å oppløfte Kristi egen røst og med den uttale det skapende ord: **Bli seende!** til en forblindet menneskehet, så den skuer bak det forgjengelige, bak det som etter Goethes ord kun er «en lignelse», inn til realiteten.

Den XI Olympiade har vært de siste tiders største lignelse — og Kirken har visst det og vist oss andre det.

Vi skal i det følgende nummer av «St. Olav» som avslutning på disse artikler, bringe Berlins biskops to taler ved festgudstjenestene under Olympiadens åpning.

„Pauluskredsen“ jubilerer.

En av de første dager i september kan «Pauluskredsen», det danske tiltak for utgivelsen av katolske bøker, feire sitt første jubileum, idet den da utsender sin 25. bok. Det er selvsagt at denne begivenhet ikke bør gå upåaktet hen. Det er så meget desto mer beundringsverdig som foretagendet hele tiden har klart sig selv uten noen som helst støtte. Den velvilje som tiltaket møtte ved sin start, har dets ledende menn forstått å befestе og utbygge sådan at subskribentenes antall stadig er øket. Etter hvert som bøkene kom, viste de at Pauluskredsens redaksjon var i besiddelse av et klart blikk for det apologetisk verdifulle og et sikkert grep i sitt valg av verk og forfattere. En fortegnelse vil klargjøre dette. Vi hitsetter for en ordens skyld også prisene på de enkelte bøker:

Peter Andreasen: Indledn. til Det gamle Testamente kr. ,85

Peter Andreasen: Skabelsen	» 0,85
Peter Andreasen: Syndefald og Syndflod	» 0,85
Peter Andreasen: Patriarker og Pyramider	» 0,85
Knud Ballin: Katholsk Hedningemission	» 0,85
J. Bonsirven S. J.: Moderne Jødedom	» 1,00
Dom Chautard: Sjælen i Apostolatet	» 0,85
Holger K-Hafstrøm. Hvordan de blev Katholikker ...	» 0,90
Otto Karrer: Læs Biblen!	» 0,85
H. D. T. Kiærulff: Kors og Kanoner	utsolgt
H. D. T. Kiærulff: St. Dominikus:	kr. 0,85
A. J. Lutz O. P.: Martin Luther	utsolgt
A. J. Lutz O. P.: Det kristne Sjælelivs Mysterium	» 2,00
C. C. Martindale S. J. Antikrist	» 1,00
Alfr. Otto S. J.: Jesuiterordenen	» 0,85
Heinr. Roos S. J.: Pius X.	» 1,00
Peter Schindler: Bøn og Gerning	utsolgt
Peter Schindler: Sakramenterne	kr. 2,25
Peter Schindler: Som Fædrene bad	» 1,50
Abbed Wöhrmüller: En liden Bog om den gode Vilje	» 0,85
Hubert Messerschmidt: Oxford og Rom	» 0,85
Romano Guardini: Hellige Tegn, Tider og Ting	» 1,00
F. X. Kother S. J.: Magt og Penge i Kirken	» 0,75
H. D. T. Kiærulff: St. Teresa	» 2,00

Når vi tilføier at halvårssubskripsjonen som altså omfatter 4 — fire! — bøker, kun koster 3 — tre! — kroner, går vi ut fra at alle som ennå ikke er medlem av Pauluskredsen tegner sig hos pastor Knud Ballin, Kongeveien 27, Sønderborg, Danmark.

— og det vil jo være en pen jubileumsgave til de energiske og forutseende utgivere — rent bortsett fra den gagn og glede man selv vil høste av det. Vi vil i denne forbindelse ikke undlate å anbefale spesielt den sist utkomne bok «St. Teresa» av H. D. T. Kiærulff, en interessant og inngående fremstilling av den spanske Teresas liv med alle dets indre og ytre begivenheter, dets omskiftelser, kamper og seire. Foruten å være en monografi gir boken tillike et innblik i hele den tids kultur ved å fremføre et galleri av menneskeskikkelser fra denne epoke som alle med velberegnet effekt er tegnet slik at de gir

«den store Terese» relieff og derved fremhever hennes omspennende og overlegne karakter.

Av bøker som fremover vil se dagens lys under Pauluskredsen, kan vi nevne ennå en bok av pater Lutz: «Er Gud en virkelighet?» og aktuelle teologiske spørsmål behandlet av pastor Messerschmidt.

Aktualitet i ordets gode forstand preger i det hele tatt alle publikasjonene — ingen er livsfjern, foreldede eller for abstrakte. Man forstår at alle Nordens biskoper har ydet Pauluskredsen sin rikeste anerkjennelse — og vi hitsetter hvad hs. høiærverdighet biskop M a n g e r s skriver i den anledning den 1. august d. å.:

«Flere ganger har jeg privat'uttalt min beundring og min anerkjennelse for dette velsignelsesrike foretagende, og ofte har jeg tenkt, ja også sagt, at jeg vilde skrive et takkens og beundringens ord til de tapre menn som har påtatt sig den betydningsfulle oppgave å utgi og sprede katolsk litteratur.

Det er mig en stor glede å vite at de norske Katolikker viser så stor interesse for dette foretagende og at der er så mange abonnenter til Pauluskredsens skrifter. Jeg skulde ønske at alle og enhver abonnerte på dem og således støttet Kredsens virksomhet. Den fortjener det i høieste grad. Man må beundre den iherdighet og den apostoliske ånd som Pauluskredsen legger for dagen. Det er meget beundringsverdig å gå til et så stort og betydningsfullt arbeide med de få midler som der rådes over. Selv om ikke alle skrifter er like gode og verdifulle, så har dog alle noget å gi oss, det være for å styrke oss i vårt trosliv eller for å ruste oss mot anderledes troendes angrep og fordommer.

Jeg vil uttale min opriktige takk for det gode som gjøres gjennom Pauluskredsen, og på det aller varmeste anbefale dens virksomhet, idet jeg ber Gud velsigne dens formann, samt medarbeidere og alle dem som gir den sin støtte.

† Jacob Mangers,
biskop av Selja.

Til sist vil vi nevne at der i aller nærmeste fremtid vil bli utsendt disse to bøker: «L i v e t s b r ø d» av pater Lutz, og en bok om den store danske kunstner og konvertitt, M o g e n s B a l l i n, av pastor Schindler.

St. Eysteins Forbund.

Vi feiret i år i juni måned 10-års dagen for begynnelsen av det norske bønneforbund som nu er så velkjent under navnet St. Eysteins Forbund. I dette minnear har det fått en gledelig tilvekst. I England hvor vi hadde 200 medlemmer, har det i sommer fått 650 nye medlemmer. Det vil kanskje interessere våre lesere å høre nærmere om denne nye tilvekst.

De forskjellige klostre har gitt oss mange medlemmer. To karmeliterinneklostre har sluttet sig til oss, det ene i London, det annet i Manchester, li-

keså de fattige klarissesøstre i London og et stort dominikanerinnekloster på øen Wight. I Southam hadde vi alt før medlemmer hos søstrene av det fattige Jesusbarn; i sommer fikk vi ny tilvekst. (I London er der en norsk søster, str. Olava Andersen. Hun fikk for en del år siden 1. premie for et stort Hardangerarbeide. Premien var på tusen kroner og var utstedt av et irsk firma).

I Manchester var det ikke bare karmeliterinnerne som gav bønneforbundet sin tilslutning, men også maristsøstrene samt The Faithful Companions. Disse siste søstre har bl. a. også et kloster i West-Hartlepool. Priorinnen der heter mother Alphona Beck. Navnet sier oss at hun må være norsk. Hennes far var norsk og konvertitt. Hans datter er altså nu priorinne i England. Samme søstre hadde også en annen norsk søster, hvis familienavn var Mathiesen, hun døde for en del år siden.

Det er ikke så få norske som i England har funnet veien tilbake til fedrenes Kirke. I London er der således en norsk familie ved navn Haveland.

Olav Haveland reiste som 15-årig gutt ut fra Bergen over til England. Han deltok i verdenskrigen, blev såret og lå i 3 år i et hospital. Senere blev han katolsk og giftet sig og har nu 5 piker og 2 gutter. Hele familien blev medlem av St. Eysteins Forbund. Tre av hans småpiker der går på skole hos Jesu Hjerte-søstrene, har fått 11 av sine skolekamerater med. Disse har nu allesammen fått hver sin seddel om St. Eysteins Forbund på engelsk. Hr. Havelands 3 eldste barn, 15, 16 og 17 år har alt kontorposter, den eldste, en gutt, har endog også sitt eget kontorværelse. Norsk arbeide blir høit skattet i utlandet.

En særlig stor tilvekst fikk Forbundet hos Sisters of Margareth hvis generalpriorinne alltid har hatt en så stor kjærlighet til de nordiske land. Disse søstre antar sig de gamle samt foreldreløse barn. «De gamle», man skulde neppe tro at de er så gamle, så fornøiet og glade som alle ser ut. Vel blir de ikke alle så gamle som den sist avdøde der blev 104 år. Men de fleste opnår dog en meget høi alder. Her i Nazareth House er der også en del vanføre unge piker (og eldre) deriblandt en ganske liten dverg. Også hos disse er gleden den herskende. Det som for det naturlige menneske synes tungt og trykkende, har de lært å ofre til Gud, og Gud elsker en glad giver. Disse vanføre er nu innlemmet i St. Eysteins Forbund.

I denne forbindelse må også nevnes De fattiges små søstre. Hvem kjenner ikke dem? De har sine hus overalt i den vide verden. Overalt er der jo gamle som trenger pleie og som ellers ikke har nogen til å stelle for sig i alderdommen. De fattiges små søstre pleier tilsammen 51000 gamle menn og kvinner. I storbyene er der mange som ikke er døpt, og der foretas gjennemsnittlig 500 dåpshandlinger pr. år i disse søstres hjem for de gamle. Hele denne gjerning holdes oppe ved frivillige gaver, især ved de mindre bemidledes. Nylig kunde engelske aviser berette at søstrene hadde fått testa-

mentert £ 40 000 (ca. 800 000 kroner) og tilføiet at de hadde avslått gaven. Store gaver tar de ikke imot. De bærer sitt navn med rette: De fattiges små søstre. Hos disse søstre i London har St. Eysteins Forbund sitt eldste medlem, en gammel dame på 95 år, fullstendig åndsfrisk.

Foruten de her nevnte er der i England mange kontorfolk, forretningsfolk o. s. v. der har sluttet sig til St. Eysteins Forbund. Mange av disse har vært i Norge og taler med begeistring om vårt lands naturskjønnhet og om den vennlighet de overalt møtte her. Andre lever i håpet om å kunne få gjeste det i den nærmeste fremtid. Norges navn er i England omgitt med en egen heder, man forbinde tanken om noget riktig godt, det er ikke bare det skjønne i Norge der tiltrekker, men også det gode.

Også barna tar søstrene i Margareth House sig av, fra de er ganske små, ofte bare noen uker gamle. Der er mange barn hos dem, fra meget aktverdige hjem, men de hadde den ulykke å miste sin far og mor i tidlig alder, eller en stedmor stengte kanskje hjemmet for dem. Men hos søstrene har de et virkelig hjem. Også når de er voksne og kan ernære sig selv, kommer de gjerne hver søndag eftermiddag til Margareth House, hvor man på enhver måte søker å hygge for dem. 29 av disse gamle elever er nu søstre og har tatt eksamen, enten som lærerinner i England eller som sykepleiersker i andre land, særlig i Frankrike og Belgia. Også en stor del av disse gamle elever har sluttet sig til St. Eysteins Forbund.

Og vi kan ikke slutte denne artikkel om St. Eysteins Forbund og England, uten å nevne Champions House, Osterley. Fra dette sted får vi stadig ny tilvekst, interessen for Norge er levende blandt disse prestekandidater.

Fra Champion House er der i de senere år utgått 280 prester som nu er spredt over hele verden.

Norsk medlem.

Kristine Heggen.

Frøken Kristine Heggen er avgått ved døden på Vår Frue Hospital i Oslo mandag 24. august efter henimot 2 års sykeleie. Med frøken Heggen har den katolske Kirke i Norge tappt et av sine mest trofaste og virksomme medlemmer.

Fra den dag hun blev optatt i Kirken — 8. desember 1906 — og til sin dødsdag var hun preget av en levende tro, en sterk katolsk overbevisning og en likefrem glødende kjærlighet til Kirken, og inntil sykdommen lammet henne var hun utrettelig i sin virksomhet for den. Denne iver i forening med eminent dyktighet og mange andre egenskaper har da også satt dype spor efter sig. Det var frøken Heggen som tok op arbeidet med annonser for «St.

Olav» og for juleheftet «Kimer I Klokker». Hun nøiet sig ikke med å gi gode råd, men gikk selv inn i arbeidet uten å spare sig. Når man tenker på at hun forøvrig som revisor i Narvesens kioskkompani hadde et overmåte krevende og ansvarsfullt arbeide, som også blev fullt ut påskjønet av dette firma, så er det rent utrolig hvad frøken Heggen maktet å overkomme av uegennyttig arbeide for våre katolske blade. Det tør vel også være at hun derigjennem har trukket for sterke veksler på sine krefter og at hennes sykdom for en del må tilskrives hennes store offervillige virke i Kirkens tjeneste. Ved siden av dette arbeide av mer teknisk art var frk. Heggen også alltid ivrig og aktiv i katolsk foreningsliv. Således har St. Olavs Forbund, i hvis centralstyre hun satt i en årrekke, også nydt godt av hennes initiativ og hun var med på å stifte Norske Kvinners Katolske Forbund. Hun var dets viseformann i mange år, og for to år siden blev hun enstemmig valgt til formann.

Frøken Kristine Heggens død betyr derfor et stort og smertefullt tap for den katolske aksjon i Norge. Hun vil savnes overalt hvor det skal tas et stort løft, hun vil savnes av de geistlige som hun samarbeidet med så opofrende og uegennyttig at det sent vil glemmes, hun vil savnes ikke minst i den store vennekrets hvor hennes intelligens og hjertelag gjorde henne til det selvfølgelig midtpunkt og hun vil savnes ikke minst av bladet «St. Olav» for hvilket hun har vært en uundværlig støtte, en uerstattelig velgjører, som aldri kan glemmes. Fra alle disse vil nu taknemlige bønner stige op til Gud om sjelefred og evig lønn for den gode kristne, den trofaste katolikk og det hjertevarme menneske:

Requiescat in Pace!

Henrik J. Irgens.

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil en av våre medarbeidere, sogneprest Kjelstrup i Kr.sand, svare på spørsmål som kan påregne almen interesse).

Pavenes nasjonalitet.

Spørsmål:

Vær så vennlig å opplyse i bladet «St. Olav» hvorfor der i mange år ikke har vært andre enn italienere som er blitt paver.

Uvitende.

Svar:

La mig til en begynnelse få lov å gi Dem et motspørsmål til overveielse: Har De nogensinne hørt at der innenfor Moderkirken er blitt uttalt kritikk eller misfornøielse over at der valgtes pave etter pave av samme nasjonalitet? Jeg vet ikke hvor gammel De er og hvor mange pavevalg De har kunnet følge gjennom dagspressen. Jeg har imidlertid sett og talt med 4 paver — allesammen italienere — nemlig Leo XIII, Pius X, Benedikt XV og Pius XI, og minnes godt hvad det blev skrevet og uttalt ved de siste tre pavevalg. Fra intet hold blev der spurt hvorfor der igjen valgtes en italiener. Tyskerne spurte ikke: Hvorfor får vi ikke en tysker? Franskmenne spurte ikke: Hvorfor får vi ikke en franskmann?

Av denne kjensgjerning kan der trekkes to slutninger: 1) Spørsmålet om pavens nasjonalitet er for den store katolske verdenskirke av absolutt underordnet betydning. Det bør det også være i den Kirke som av Frelseren er bestemt til å omfatte alle folkeslag og derfor med rette bærer navnet den «katolske» eller universelle Kirke. Verdensapostelens ord om at nasjonaliteten ikke skal spille nogen rolle (Gal. 3, 27) i kirkelige spørsmål står altså ved makt og respekteres den dag idag i Moderkirken. 2) Kardinalkollegiets sammensetning og de enkelte kardinalers edle, respektinngyvende personligheter er for katolske kristne garanti nok for at valget faller på den rette — så meget mer som konklavets strenge reglement er en borgen for at Kirkens tarv alene blir tilgodesett. Blandt de velgende kardinaler finnes der jo alltid representanter for mange nasjoner: englendere, spaniere, franskmenn, tyskere, polakker, amerikane o. s. v. Når så allikevel valget faller på en italiener gang på gang, har vi rett til å slutte at det er den rette mann.

La mig få tilføie at Pavedømmet for oss katolske kristne er Kristi egen innstiftelse, en åndelig lederstilling som nødvendigvis stiller de største krav til sin innehaver. Skulde vi så ikke være overbevist om at de velgende kardinaler går til sin ansvarsfulle gjerning med den største samvittighetsfullhet og ærefrykt? De vil kanskje innvende at der jo har vært dårlige paver, om enn ytterst få. Ja, det har De rett i, men husk at det store reform-koncilium i Trento, som holdtes i tre avsnitt fra 1545 til 1563, for alle tider har satt en stopper for at uverdige menn bekleder Sankt Peters bispestol. Og hvad de forsvinnende få dårlige paver angår som styrte Guds Kirke før den nevnte kirkeforsamling, bør man ikke glemme pave Leo den stores kjente ord: «Den hellige Peters verdighet går heller ikke tapt i en uverdigg arvtager».

Tar De for Dem en fortegnelse over de ca. 260 paver vi

hittil har hatt, vil De forøvrig se at der i Kirkens 1900-årige historie også har vært adskillige ikke-italienske paver, så der altså ikke er nogen som helst bestemmelse om at paven må være italiener.

K. K.

Herhjemme.

St. Elisabethkongregasjonen hadde en større fellesutflukt til Hønefoss, Sylling og Drammen, søndag 23. ds. — og man kan trygt si at den for alle deltagerne formet sig som en oplevelse fra først til sist. Det skønneste var begunstigede oss like til vi rullet inn i Drammen om eftermiddagen, men da var friluftsprogrammet fullt avviklet og kun den innendørs selskaperighet stod igjen. Med preses som utmerket «fremmedfører», utstyrt med ropert som han behandlet med virtuositet, gikk ingen severdighet upåaktet forbi hvadenten de tilhørte naturens, den store histories eller de små historiers verden. I Hønefoss blev vi mottatt av sogneprest pater Bzdyl og St. Franciskus hospitalets forstanderinne moder Martine i spissen for søstrene og begav oss straks over i Kirken, hvor vi bivånet Høimessen. Den enkle og vakre lille kirke var blomsterprydet og den vokale del av den norske sangmesse blev ganske uaiminnelig smukt utført. Mgr. Irgens holdt prekenen og etterpå meddelte sognepresten den sakramentale velsignelse. — Det skjønneste vær innbed til ophold i det frie og man konstituerte sig nu som veritabel landtur i hospitalshavens nederste del ved elvebredden, hvortil søstrene bragte benker, stoler og bord og serverte kaffen. Stemningen stod høit i taket, som altså var selve den blå himmel og man kunde allerede nu konstatere hvor vellykket det hele arrangement var, idet de første takkens ord begynte å dale ned til prefekt og styre. Hospitalet som nu er helt ferdig med en tip-top operasjonssal med tilbehør og røntgenavdeling, blev besett og verdens minste prestebelig fikk også besøk og vandt de kyndige husmødres anerkjennelse for praktisk og pen utnyttelse av de givne små forhold. — Med pater Bzdyl som velkommen tilvekst til selskapet gikk nu turen til Sylling hvor en stor overraskelse ventet oss: erværdige moder Beata fra Bergen opholdt sig der og vi fikk hilse på henne. I kapellet bad mgr. Irgens sammen med oss alle en bønn for biskop Fallize, St. Franciskus-xaverkongregasjonens stifter og for biskop Smit som har opprettet noviciatet i Sylling — og efter at rektor pastor Riesterer hadde hilst på oss blev vi benket ved et skjønt dekket blomstersmykket bord og kjærlig opvartet av søstre og novicer. Det var ikke helt lett å rive sig løs — men vi blev ventet i Drammen hvortil vi ankom i rett tid til en skjønn og stemningsfull aftenandakt, forrettet av sogneprest Rottier, assistert av pater Bzdyl. — Det sier sig selv at kongregasjonens møte med sin elskede forhenværende «søster», nuværende priorinne for St. Josefshospitalet moder Lætitia artet sig på festligste måte — og nu samledes vi alle i menighetslokalet som den stedlige søsterforenings gjester ved en splendid tilstelning. Elisabethforeningen i Drammen har jo i årets løp hatt den sorg å miste sin avholdte formann fru konsul Schwartz — nu fungerte fru Næss i denne egenskap og med fru Nygaard og de øvrige damer skapte de en hyggelig og festlig stund, hvortil sogneprestens vakre og humorfulte tale bidrog ikke lite. Men bussen holdt for døren — avskjedens time slo også her — fru Sutter bragte alles takk på sin egen varme og hjertelige måte — og hjemveien gikk fort og fornøielig med radiomusikk som gjorde sitt beste for å overdøve oss — uten større held. Det var en god og en glad dag som gjorde alle gode og glade og som efterlater ett minne: takknemmelighet mot alt og alle som hadde sin andel i den.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.